

- Výmladky mají výraznou kompetiční výhodu oproti semenáčkům díky etablovanému kořenovému systému, tudíž mají lepší přístup k zásobám vody a živin.
- Přínos vegetativní reprodukce pro reprodukci celkovou (generativní a vegetativní) je znám především z přirozených lesů. Výzkum úlohy a pozitivních důsledků vegetativní obnovy v tradičním lesnickém managementu je u nás spíše vzácný (Matula a kol. 2012, Šplíchalová a kol. 2012).
- Tradiční hospodaření je klíčovým faktorem existence pařezin a vysoké rozmanitosti jejich fauny a flóry.
- S ohledem na klimatickou změnu se zdá výhodné obhospodařování pařezin výběr-

4 Sledování růstové reakce výmladků na stres suchem vyvolaný redukcí podkorunových srážek. Lokalita Bílovice nad Svitavou, Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny, 2015. Foto R. Knott

ným způsobem, známé např. z oblasti Itálie (Coppini a Hermanin 2007). Nejen otázkou hodnou výzkumu zůstává, zda lze tento způsob využít i v našich podmínkách.

- Genetickému výzkumu pařezin se v současnosti věnuje velmi malá pozornost.

Závěr

Je nesporné, že ve vztahu člověk – pařezina bylo přerušeno historické pouto v po-

době aktivního hospodaření. Důvody, proč člověk tuto formu managementu opustil, nejsou jednoznačné. Obecně se uvádí, že jde o výsledek změny společensko-ekonomických podmínek. Zdá se, že hospodaření v pařezinách by se mohlo stát opět ekonomicky zajímavým např. pro drobné vlastníky lesů, především díky kontinuálně rostoucím cenám palivového dříví. Paradoxně by tak tito vlastníci mohli hrát návratem k tradičnímu způsobu hospodaření zásadní úlohu v ochraně pařezin. Jaká však bude role a ochrana pařezin ve zvláště chráněných územích ve světle posledních poznatků při změně klimatických podmínek? Půjde o aktivní návrat k tradičnímu managementu, nebo o pasivní ponechání porostů jejich samovolnému vývoji?

Závažným problémem pařezin vyskytujících se ještě dnes na území České republiky je především stárnutí (viz např. výsledky výzkumu z chráněné krajinné oblasti Pálava, Müllerová a kol. 2014), v důsledku jejich opuštění. Pokud tedy chceme pařeziny chránit, musíme se vrátit k tradičnímu způsobu obhospodařování.

Od r. 2007 jsme byli řešiteli či spoluřešiteli výzkumných projektů zaměřených na problematiku pařezin financovaných Ministerstvem zemědělství (č. QH71161), Ministerstvem životního prostředí (SP/2D4/59/07) a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (EE2.3.20.0267). V současnosti se účastníme projektu EuroCoppice, LD – Cost CZ, MŠMT (LD 15117).

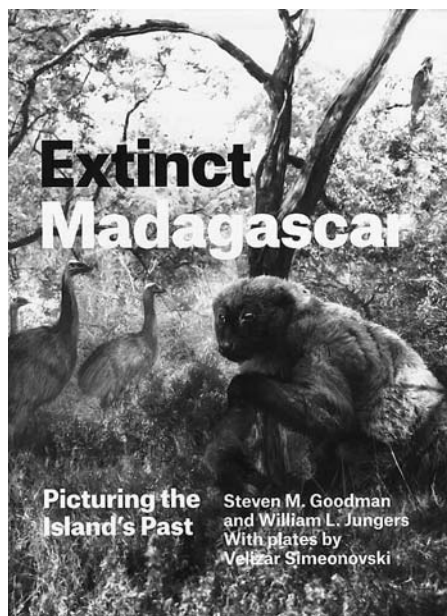
Použitá literatura uvedena na webu Živy.

Jan Robovský

RECENZE

Steven M. Goodman, William L. Jungers, Velizar Simeonovski (obrazové tabule): Extinct Madagascar. Picturing the Island's Past

Jedinečná madagaskarská příroda byla v posledních desetiletích představena v řadě publikací včetně fenomenální *The Natural History of Madagascar* editorů Stevena M. Goodmana a Jonathana P. Bensteada (The University of Chicago Press, 2007; viz Pavel Hošek: Písmo svaté, madagaskarské. *Vesmír* 2007, 3: 152–158), většinou z pohledu současné flóry a fauny. Ta fosilní je dlouhodobě známa (*Aepyornis*, nesmírně rozmanití lemuři, *Plesiorycteropus*, hroši, krokodýli apod.) a studována, nyní se však dočkala komplexního a poutavého zpracování, přičemž hlavním autorem je nadšený a neuvěřitelně výkonný Steven M. Goodman z Field Museum of Natural History v Chicagu. Nová kniha velmi ilustrativně popisuje metody paleontologického výzkumu, geologickou historii Madagaskaru, vliv biotopů na faunová společenství a míru uchování fosilních zbytků. Také rozebírá vliv člověka na nesmírně osobitou biotu ostrova. Čtenáře vtáhne

do třetihorní a čtvrtohorní madagaskarské přírody především pomocí 20 obrazových tabulí – rekonstrukcí, které jsou současně i předmětné studie (case studies), představující obrazově i textově faunová společenstva nebo vysvětlující vznik některých nálezů na základě vpravdě detektivní paleontologické práce. Počítačově vyhotovené rekonstrukce jsou úchvatné, na druhou stranu, při všem obdivu, nejsou vždy zcela dobře čitelné a rušivě působí rozmazanost určitých částí rekonstrukcí (záměrem je zřejmě simulace fotografického stylu). Např. rekonstrukce pravěku Zdeňka Buriana tento rušivý efekt nikdy neměly. V textové části se dovídáme zjištěné poznatky o biologii vyhynulých druhů, ale i o našich mezerách v těch dosavadních. Celkově lze tuto knihu označit jako vynikající, protože dokáže madagaskarský pravěk zdařile přiblížit, vlastně oživit. Přestože nejzvláštější zástupce madagaskarské přírody už nemáme možnost spatřit, měli bychom se snažit zachránit, co nám do dnešní doby zůstalo – a není toho vůbec málo!

The University of Chicago Press, Chicago a Londýn 2014, 296 str. Knihu lze zakoupit prostřednictvím webové stránky vydavatelství (www.press.uchicago.edu/index.html) nebo v jiných internetových obchodech. Prodejní cena se pohybuje kolem 1 200 Kč.